

ISÓ GERGELY: Galyatetőtől Minneapolisig. Ordass Lajos evangélikus püspökkel kapcsolatos állami koncepció megváltozása 1956-ban

Ordass Lajos evangélikus püspököt a kommunista pártállam 1948-ban koncepciók perben elítélte, majd a kommunisták által irányított új egyházi vezetés 1950-ben püspöki székétől is megfosztotta. 1956-ban azonban megváltozott a diktatúra Ordassal kapcsolatos koncepciója: rehabilitálták, az 1956-os forradalom és szabadságharc idején visszatérhetett püspöki székébe, amely pozíciójában a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány egészen 1958 nyaráig meghagyta, sőt 1957 nyaráig még azt is engedte, hogy Ordass többé-kevésbé a maga elképzelései szerint szervezze újjá az egyházat. Előadásomban azt vizsgálom, hogy vajon mi volt az oka annak, hogy Ordass Lajos ilyen sokáig (1957 nyaráig, kora őszéig) együtt tudott működni az állammal (egyáltalában együttműködésnek tekinthetjük-e ezt), illetve, hogy vajon mi vett rá egy kommunista pártállami diktatúrát arra, hogy egy egészen 1956 nyaráig reakciónak tartott evangélikus papot egyszeriben újra elővegyen, partnerként számoljon vele, és biztosítsa őt „jóindulatáról”, legalábbis 1957 nyaráig.